

From: Björkberg Elli (YVV) <elli.bjorkberg@oikeus.fi>
Sent: torstai 7. huhtikuuta 2022 16.22
To: STM Kirjaamo
Cc: YVV Virastoposti; Yhdenvertaisuusvaltuutetun viestintä; Stenman Kristina (YVV)
Subject: Täydennys lausuntoon asiassa VN/12531/2021; VVTDno-2022-221

Alla täydennys yhdenvertaisuusvaltuutetun lausuntoon VVTDno-2022-221 liittyen vammaispalvelulainsäädännön uudistamiseen asiassa VN/12531/2021. Pyydän toimittamaan täydennyksen vammaispalvelulainsäädännön valmistelusta vastaaville virkamiehille lakimies Sirkka Sivulalle ja neuvotteleva virkamies Anne-Mari Raassinalle. Kiitos!

YT

Elli Björkberg

ylitarkastaja

Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

Liittyen lausuntopalvelun kysymyksessä 5 ja sen yhteydessä yhdenvertaisuusvaltuutetun esille nostamaan ehdotukseen lisätä lain 1 § tekstiin maininta vammaispalveluiden roolista vammaisten ihmisten työelämäosallisuuden mahdollistajana ja edistäjänä valtuutettu haluaa vielä saattaa ministeriön tietoon seuraavaa:

Tuore korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisu [KHO:2022:43 - Korkein hallinto-oikeus](#) (annettu 6.4.2022), jossa oli kyse kysymys Kaarinan kaupungin velvollisuudesta myöntää kaarinalaiselle vaikeavammaiselle henkilölle oikeus käyttää jo myönnettyä kuljetuspalvelua kahtena päivänä kuukaudessa Helsingin sisäisinä kuljetuksina majoituspaikan ja toissijaisen työpaikan välillä, kun vammaisen kuljetuspalvelun käyttäjän edellytettiin työskentelevän työnantajansa pääkonttorissa. Kunta ja hallinto-oikeus olivat hylänneet hakemuksen perustuen siihen ettei Helsinki ollut vammaispalveluasetuksessa tarkoitettu Kaarinan maantieteellinen lähikunta eikä Helsinkiä voitu myöskään pitää Kaarinan toiminnallisena lähikuntana. KHO totesi ratkaisussaan seuraavaa ”Vammaispalveluasetuksen 4 §:n 2 momentin säännös kuljetuspalvelun rajautumisesta asuinkunnan alueella tapahtuviin tai lähikuntiin ulottuviin kuljetuksiin rajoittaisi tällaisessa tilanteessa hakijan oikeutta kuljetuspalveluun tavalla, joka tässä yksittäistapauksessa johtaisi ristiriitaan vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentin kanssa. Korkein hallinto-oikeus toteaa tämän perusteella, että vammaispalveluasetuksen 4 §:n 2 momentin säännös tulee tässä tapauksessa jättää perustuslain 107 §:n nojalla soveltamatta. Tämä lopputulos on myös yhteensopiva perustuslain 6 §:ssä tarkoitetun yhdenvertaisuusperiaatteen ja vammaispalvelulain 1 §:stä ilmenevän vammaispalvelulain tarkoituksen kanssa.”

Liittyen vammaispalvelulakia koskevaa esitykseen, vaikka ehdotettu laki ei sisälläkään nykyisen vammaispalveluasetuksen 4 § 2 momentin kaltaista alueellista rajoitusta, valtuutettu huomauttaa esityksen perusteluiden sivulla 229 mainitusta työssäkäyntialueesta ja 27 §:n perusteluista laajemminkin. Kuljetuspalvelua voi olla tarpeen käyttää monessa tavanomaisen elämän tilanteissa myös muualla kuin asuinpaikkakunnalla tai sen läheisyydessä Tällaisia tilanteita on runsaasti työelämässä mutta myös vapaa-ajalla, esim. vammaisen henkilön viettäessä aikaa kesämökillään, joka on esim. 500 kilometrin päässä vammaisen henkilön kotoa. Kuljetuspalvelun laajuus tulee ymmärtää myös siinä kontekstissa että vammaisen henkilö tarvitsee sitä toisinaan lyhyisin asiointi- ym. matkoihin kaukana kotoaan. KHO:n vuosikirjaratkaisu on merkittävä myös siltä osin että siinä on toteutettu vammaispalvelulain perus- ja ihmisoikeusmyönteisen laintulkinnan periaatetta lain soveltamisalaa laajentaen. Ratkaisun oikeusohje tulee ymmärtää niin, että ratkaisu mahdollistaa kuljetuspalveluiden saamisen myös muualla kuin omassa asuinkunnassa tai (toiminnallisissa) lähikunnissa, mikäli palvelun tarve voidaan perustella vammaisen henkilön perus- ja ihmisoikeuksien (jokapäiväisen elämän toimien) yhdenvertaisella toteutumisella vammattomiin henkilöihin nähden. Ratkaisu ei tee tyhjäksi yhdenvertaisuuslain soveltamista (syrjinnänkiellon ja kohtuullisen mukautuksen kautta), mutta osoittaa että syrjimättömään lopputulokseen

voidaan päästä myös tulkitsemalla lainsäädäntöä perus- ja ihmisoikeusmyönteisesti. Ratkaisu on valtuutetun käsityksen mukaan syytä mainita hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa liikkumisen tuen yhteydessä.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu Kristina Stenman
Ylitarkastaja Elli Björkberg

Elli Björkberg
Ylitarkastaja - Överinspektör – Alladárkkisteaddji – Senior Officer
Puh. 029 566 6826
elli.bjorkberg@oikeus.fi

Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto, Ratapihantie 9, PL 24, 00023 VALTIONEUVOSTO
Diskrimineringsombudsmannens byrå, Bangårdsgatan 9, PB 24, FI-00023 STATSRÅDET
Ovttaveardásašvuodaáittardeaddji doaimmahat, Ratapihantie 9, PB 24, FI-00023 STÁHTARÁÐDI
Office of the Non-Discrimination Ombudsman, Ratapihantie 9, P.O. Box 24, FI-00023 GOVERNMENT

Yhteystiedot: <https://syrjinta.fi/yhteystiedot>

www.syrjinta.fi/
www.facebook.com/yhdenvertaisuus
www.twitter.com/yhdenvertaisuus